

торговельної націнки визначається різницею між покупною вартістю, та ціною реалізації (оптовою, де не враховується торговельна націнка, або роздрібною).

Кожна з комп'ютерних програм самостійно розраховує таку різницю і відносить її на рахунок 285 „Торговельна націнка”. Звісно ж, при проведенні документу усі програми надають можливість вносити відповідні корективи до показників торговельних націнок та підібрати необхідні рахунки згідно з методологією, якщо програма не в змозі це зробити самостійно. В кінці місяця сума торговельної націнки розподіляється між усіма товарами за методом середнього відсотку. В умовах автоматизації списувати ТН за формулою методу середнього відсотку достатньо складно.

Існує вірогідність того, що через коливання попиту може виникнути необхідність змінювати роздрібну ціну товару. У роздрібному магазині з кількісно-сумовим обліком для цього використовується документ „Переоцінка ТМЦ”, який змінює торговельну націнку.

І. Павлюк запропонував ввести синтетичний рахунок 29 «Торгова націнка», на якому буде обліковуватись торговельна націнка роздрібних, оптових, підприємств та підприємств ресторанного господарства. Це сприятиме наглядному відображенню торгових націнок та надбавок в обліку, а також доцільним буде відкриті до 29 рахунку такі субрахунки:

- 291 „Товарні надбавки на товари в оптових складах”;
- 292 „Товарні надбавки на товари в роздрібній торгівлі”;
- 293 „Товарні надбавки підприємств ресторанного господарства”.

На практиці на підприємствах оптової торгівлі надбавки і націнки не відображаються взагалі. ТМЦ, при надходженні на оптові підприємства оприбутковуються на рахунок 281 „Товари на складі”. Продажна вартість формується без відображення націнки на рахунках, прибутку, в свою чергу, визначається, як різниця між доходами і собівартістю товарів, що вибули.

Таким чином, для обліку торговельних націнок можна виділити два субрахунки:

- 291 „Торгові націнки роздрібною торгівлі”;
- 292 „Торгові націнки ресторанного господарства”.

Так, нарахування торгової націнки буде мати такий вигляд: Д-т 282, К-т 291. Списання реалізованих товарів також буде супроводжуватись використанням 29 рахунку, наприклад, таким чином: Д-т 291, К-т 902, або Д-т 902 К-т 291 червоним сторно.

Ведення обліку ТН на окремому рахунку сприятиме тому, що можна буде отримувати більшу кількість звітів. Що в свою чергу повинно позитивно відобразитись на процесах планування, аналізу розвитку та функціонування підприємства.

Таким чином, облік торгової націнки на окремому синтетичному рахунку 29 „Торгова націнка” дозволить значно спростити бухгалтерські записи в синтетичному і аналітичному обліку, уникнути плутанини при документуванні.

В.С. Мещеряков, асист. (ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Харків)

А.В. Сергєєва, студ. (ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, Харків)

АВТОМАТИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Результативність роботи будь-якого підприємства в наш час багато в чому залежить від вибору програмного забезпечення, особливо що стосується управлінських процесів. У даному напрямі було створено два різновиди програм, а саме: ті, що базуються на автоматизації більшості облікових та аналітичних процесів, а також програми-конструктори, що дають відносну свободу у виборі дій.

Загальновідомими прикладами бухгалтерських програм з високим рівнем автоматизації процесів являються програми «1С: Підприємство 7.7», «1С: Підприємство 8.0», «1С: Підприємство 8.1», «Парус-Предприятие 7.11», «Галактика» тощо.

За різними оцінками до 90% всіх бухгалтерів, які працюють на підприємствах, де вирішене питання автоматизації бухгалтерського обліку, надають перевагу програмам фірми «1С», адже вона є універсальною програмою масового призначення для автоматизації бухгалтерського і податкового обліку, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності. Також програма надає змогу в комплексі вирішити питання: управлінського та оперативного обліку, аналізу і планування; автоматизації в цілому виробництва а також реалізації готової продукції, фінансових та складських операцій і, що найголовніше, забезпечує сучасний рівень управління підприємством.

Автоматизація процесу реалізації продукції, товарів, робіт і послуг значно полегшує роботу обліковців, оскільки реалізація є завершальним етапом виробництва і вона визначає фінансові результати, що потребує найбільших зусиль і затрат. До основних завдань автоматизованого обліку готової продукції та її реалізації відносяться: документування операцій з обліку готової продукції; ведення інформаційної бази про надходження готової продукції з виробництва; визначення стану запасів готової продукції; перевірка виконання планів із відвантаження й реалізації продукції; визначення фінансових результатів від реалізації продукції, робіт і послуг.

Автоматизація реалізації продукції одночасно забезпечує і контроль надходження від покупців платежів за відвантажену їм продукцію; облік реалізації в потрібних цінах; визначення податку на додану вартість для його сплати до бюджету; розподіл поза виробничих витрат, пов'язаних зі збутом продукції; формування бухгалтерських записів реалізації продукції. У ній зацікавлені також відділ маркетингу та керівництво підприємства.

Автоматизація складського обліку забезпечує отримання даних аналітичного обліку залишків готової продукції та її надходження на склад у натуральному й вартісному виразі, про випуск готової продукції, про фактичну собівартість іншого надходження та витрат готової продукції для прийняття найбільш ефективних управлінських рішень.

Початком роботи з системою є формування нормативно-довідкової інформації у вигляді довідників: номенклатура-цінник готової продукції; зовнішніх організацій; текстових постійних; договорів на постачання готової продукції; користувачів; торгових націнок. Під час вибору конкретного довідника система показує його структуру. Формування в системі номенклатури продукції та її кількості здійснюється через «Картку обліку готової продукції», куди бухгалтер спочатку пореквізитно вводить залишки по кожному номенклатурному номеру на дату внесення, а потім через автоматизоване створення відповідних первинних документів у картці відображається надходження готової продукції на склад або її відвантаження з визначенням залишку по кожному номенклатурному номеру.

Відвантаження готової продукції зі складу супроводжується формуванням і випискою рахунку-накладної на відпуск готової продукції, який разом із відповідною нормативно-довідковою інформацією є основою для складання та друкування платіжної вимоги-доручення. Рахунки-накладні автоматично заносяться у Книгу реєстрації рахунків-накладних, у якій вказується, коли було відвантажено продукцію та зроблено оплату.

Виконання облікових робіт починається з заповнення вхідної інформації, представленої такими документами: рахунок-накладна; платіжна вимога-доручення; картка обліку готової продукції; квитанція про відвантаження готової продукції; книга реєстрації рахунків-накладних.

У результаті оброблення даних отримують таку вихідну інформацію: відомість руху готової продукції на складі в номенклатурному розрізі; відомість аналітичного обліку; відомість аналізу відвантаження готової продукції; відомість відвантаження, відпуску й реалізації готової продукції; відомість визначення результатів від реалізації готової продукції; моделі рентабельності продукції.

Т.А. Наумова, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

О.В. Смородська, студ. (ХДУХТ, Харків)

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

1. Організація бухгалтерського обліку в акціонерних товариствах є комплексом заходів власника підприємства, спрямованих на забезпечення реєстрації фактів господарської діяльності, їх узагальнення з метою отримання необхідної інформації для складання звітності та прийняття управлінських рішень. Інструментом організації обліку є облікова політика, що включає сукупність певних принципів, методів і процедур ведення бухгалтерського обліку, виходячи з чинного законодавства й особливостей діяльності акціонерних товариств відповідно до потреб акціонерів та інших користувачів.

2. Організаційними ознаками обліку в акціонерних товариствах є формування статутного капіталу; наявність акцій та їх оцінки за ринковою вартістю, що підвищує достовірність фінансової звітності й дозволить обчислити вартість активів, внесених до статутного капіталу, визначити величину чистих активів у розрахунку на одну акцію, дійсну вартість частки учасників товариства; формування емісійної і дивідендної політики; контроль за обліком, що передбачає управління власним капіталом та створення інформаційної бази емітента цінних паперів.

3. Аналіз практики обліку в акціонерних товариствах, а саме: розгляд таких питань як система обліку і документальне відображення статутного капіталу в момент створення та функціонування акціонерного товариства; оцінка вкладів до статутного капіталу; облік додаткового капіталу шляхом проведення емісії акцій, відсутність переоцінки активів; створення резервного капіталу та іншого резервування коштів; облік дивідендів; ведення аналітичного обліку та документального відображення операцій з обліку власного капіталу (статутного, додаткового, резервного, вилученого капіталів) вказує на необхідність удосконалення методики й організації обліку власного капіталу.

4. Суттєву роль у розширенні діяльності підприємства відіграє дивідендна політика. Оптимально визначена дивідендна політика сприяє економічному зростанню підприємства за рахунок збільшення власного капіталу як за рахунок приросту нерозподіленого прибутку, так і за рахунок залучення нових інвесторів. Дивідендна політика включає в себе: методи визначення фонду дивідендів; форми оплати дивідендів, розмір дивідендів на акцію чи частку у статутному капіталі. Основна мета розробки дивідендної політики – встановлення необхідної пропорційності між поточним споживанням прибутку власниками і майбутнього його зростанням, для максимізації ринкової вартості підприємства і забезпечення стратегічного його розвитку.